چهارمین کنفرانس بین‌المللی دانشجویان
بهداشت و علوم سلامت ایران
th International Conference for
Iranian Hygienics and Health Sciences Students
www.health.cdsts.ir

بررسی وضعیت تکامل کودکان زیر ۵ سال تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی: سال ۱۴۰۳

فاطمه تاج الدینی[۱]*، پروین محمدقاسم پور[۲]، فاطمه شومالی [۳]، دکترحورا پور رجبعلی آستانه [۴]

معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

۱- کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، MPH- پست الکترونیکی: f.tajedin@yahoo.comشماره تماس:

۲- کارشناس مامایی

۳- کارشناس مامایی

٤- متخصص پزشکی خانواده، MPH

موضوع و هدف:

سالهای ابتدای دوران کودکی مهمترین سالهای حیات است. تکامل این دوران به دلیل رشد سریع مغز اهمیت فراوانی دارد و هر گونه نقصان در این دوران خسارت بی بازگشتی را برای کودک به همراه خواهد داشت. لذا برای داشتن کودکان سالم می توان با تشخیص سریع و زودهنگام، کودکان در معرض خطر را شناسایی و از اثرات نامطلوبی که اختلالات تکاملی برای آنها به وجود می آورد پیشگیری کرد.

پرسشنامه سنین و مراحل تکامل (ASQ) یک پرسشنامه غربالگری است که می توان به وسیله آن کودکان در معرض خطر را از نظر تکاملی شناسایی کرد. همچنین آزمون تشخیصی بیلی برای سنجش تکامل بعد از غربالگری در ایران انتخاب شده است. این آزمون دارای اعتبار و پایایی بالا می باشد و وضعیت تکامل کودک را در حیطه های شناختی، زبانی (درکی و بیانی)، حرکتی (درشت و ظریف) ارزیابی می کند.

روش تحقیق:

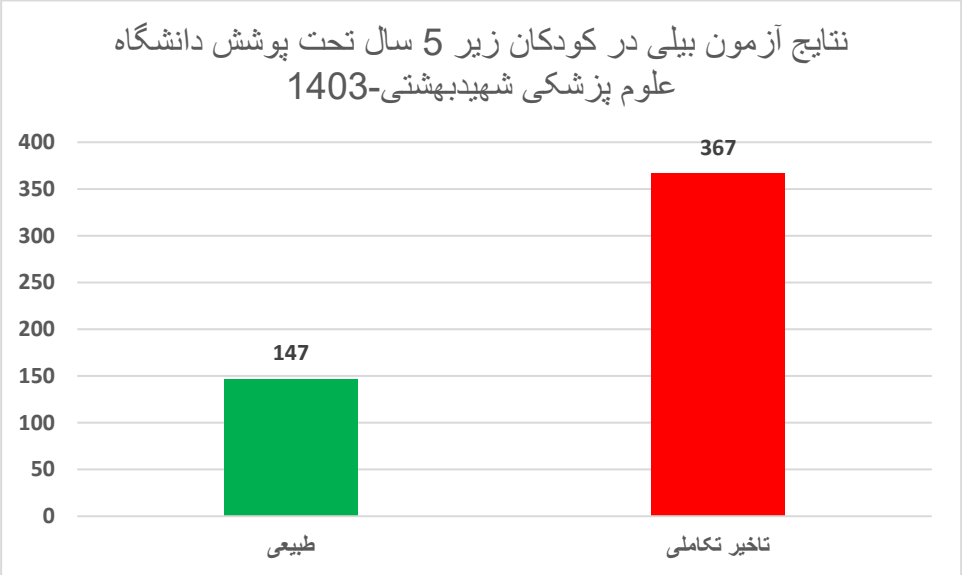
این بررسی به صورت مقطعی برای کودکان زیر ۵ سال تحت پوشش مراکز خدمات جامع سلامت، پایگاههای سلامت و خانه های بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهیدبهشتی در سال ۱۴۰۳ انجام شد.

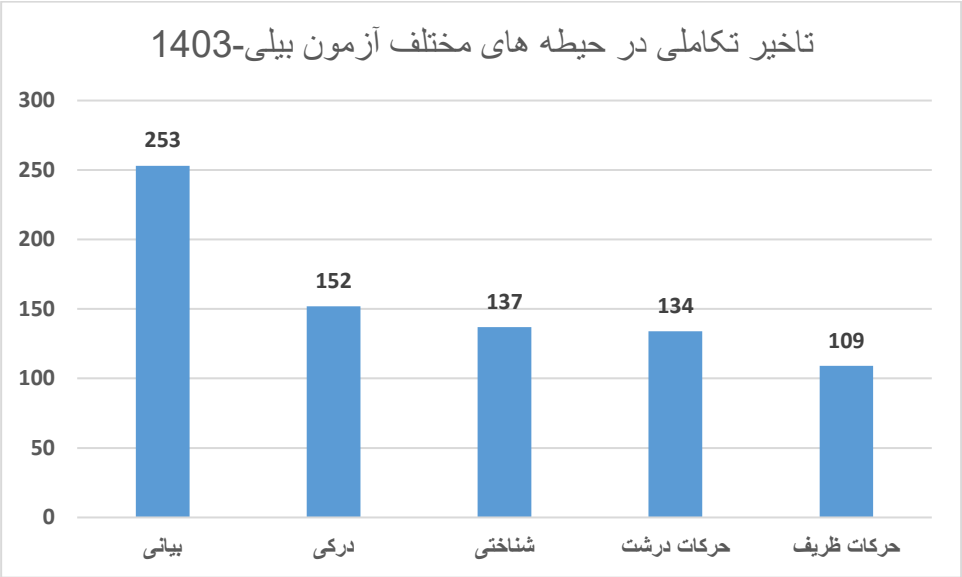
ابتدا برای ۱۴۶۵۹۶ کودک زیر ۵ سال مراجعه کننده به مراکز خدمات جامع سلامت، پایگاههای سلامت و خانه های بهداشت غربالگری تکامل با استفاده از پرسشنامه سنین و مراحل (ASQ) در سنین ۶،۱۲،۲۴،۳۶،۶۰ ماهگی انجام شد و سپس از این

تعداد ۵۱۴ کودک به مرکز جامع تکامل کودکان ارجاع داده شدند و برای آنها آزمون تشخیصی تکاملی بیلی توسط کارشناسان تکامل کودکان انجام شد. اطلاعات از طریق نرم افزار آماری SPSS و با استفاده از روشهای توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها:

بر اساس ارزیابی انجام شده از ۵۱۴ کودک ارجاع شده به مرکز جامع تکامل کودکان، ۱۴۷ کودک (۲۸.۶درصد) طبیعی و ۳۶۷ کودک (۷۱.۴ درصد) حداقل در یکی از حیطه ها دارای تاخیر تکاملی بودند. به ترتیب ۲۵۳ (۶۸.۹درصد) تاخیر تکاملی در حیطه بیانی ، ۱۵۲(۴۱.۴ درصد) حیطه درکی ، ۱۳۷(۳۷.۳درصد)حیطه شناختی ،۱۳۴(۳۶.۵ درصد) حیطه حرکات درشت و۱۰۹ (۲۹.۷ درصد) حیطه حرکات ظریف مشاهده شد.





نتیجه گیری:

تشخیص ومداخله زودرس اختلالات تکاملی واقدامات ارتقای تکامل درسالهای اوان کودکی ضرورت دارد و آزمونهای غربالگری و تشخیصی تکاملی می تواند در این زمینه بسیار کمک کننده باشد. بنابراین راه اندازی و تجهیز مراکز جامع تکامل کودکان در کلیه دانشگاههای علوم پزشکی کشور باید مورد توجه سیاستگذاران و برنامه ریزان نظام سلامت قرار گیرد. همچنین با توجه به تاثیر اولیه خانواده در زمینه تکامل دوران کودکی آموزش والدین در خصوص حیطه های تکاملی کودک، از اهمیت بسیاری برخوردار است.

واژگان کلیدی : کودک، تکامل، پرسشنامه سنین و مراحل تکامل (ASQ)، آزمون بیلی

مراجع:

۱- فرین سلیمانی، زهرا بابایی، محسن واحدی، زهرا نوبخت، پیمانه شیرین بیان، زهرا قربان پور، فاطمه حسناتی، "بررسی تناسب توالی گویه های مقیاس بیلی۳ برای کودکان فارسی زبان" مجله توانبخشی، ۱۴۰۳، دوره ۲۵،شماره ویژه
۲- فرین سلیمانی، نادیا آذری، روشنک وامقی، سید حامد برکاتی، حمیدرضا لرنژاد، آدیس کراسکیان "هنجاریابی مقیاس تکاملی شیرخواران و نوپایان بیلی برای کودکان ایرانی" مجله توانبخشی، ۱۴۰۱، دوره ۲۳، شماره ۱
۳- زهرا خرمی، اعظم نامدار "وشعیت تکامل کودکان یکساله در مراجعین به مراکز بهداشتی درمانی شهری جهرم:ارزیابی بر اساس پرسشنامه سنین و مراحل" سلامت اجتماعی، ۱۳۹۷، دوره ۵، شماره ۲ ،۱۴۱-۱۵۰
۴- حسن بسکابادی، فاطمه باقری، زهرا عسگری حسینی، "وضعیت تکامل نوزادان نارس در دو سال اول زندگی بر اساس پرسشنامه ASQ " مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل، ۱۳۹۴، دوره ۱۸، شماره ۲، ۷-۱۳
۵- فیروزه ساجدی، روشنک وامقی، آدیس کراسکیان، عباس حبیب الهی، حمیدرضا لرنژاد، بهرام دلاور "استانداردسازی و اعتباریابی ابزار غربالگری اختلالات تکاملی (پرسشنامه سنین و مراحلASQ) در کودکان تهرانی" مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۹۱، دوره ۷۰، شماره ۷، ۴۳۶-۴۴۶